

Kartlegging av naturverdier i tre planlagte hytteområder i Engerdal kommune

Torbjørn Høitomt

Ekstrakt

BioFokus har på oppdrag fra Engerdal kommune v/Reidar Åsgård foretatt biologiske undersøkelser av tre potensielle hytteområder i Molia/Østlia øst for Engerdal sentrum. Det ble avgrenset en svært viktig naturtype (A-verdi) og 11 rødlistearter ble registrert.

Nøkkelord

Engerdal
Østlia/Molia
Rikmyr
Rik sumpskog
Naturtype

Omslag

FORSIDEBILDER

Øvre: Breiull (Siri Lie Olsen)

Midtre: Rikt kildefremspring
(Torbjørn Høitomt)

Nedre: Ekstremrikmyr med
kildesig (Torbjørn Høitomt)

LAYOUT (OMSLAG)
Blindheim Grafisk

ISSN: 1504-6370

ISBN: 978-82-8209-126-8

Biofokus-rapport 2010-27

Tittel

Kartlegging av naturverdier i tre planlagte
hytteområder i Engerdal kommune

Forfatter

Torbjørn Høitomt

Dato

26.10.2010

Antall sider

6 sider

Publiseringstype

Digitalt dokument (Pdf). Som digitalt dokument inneholder
denne rapporten "levende" linker.

Oppdragsgiver

Engerdal kommune v/Reidar Åsgård

Tilgjengelighet

Dokumentet er offentlig tilgjengelig.

Andre BioFokus rapporter kan lastes ned fra:

<http://biolitt.biofokus.no/rapporter/Litteratur.htm>

BioFokus: Gaustadallèen 21, 0349 OSLO

Telefon 2295 8598

E-post: post@biofokus.no Web: www.biofokus.no

Innledning

BioFokus v/Torbjørn Høitomt og Siri Lie Olsen foretok den 23.08.2010 en biologisk vurdering av tre områder som er foreslått til utbygging av hytter. De tre områdene er kartlagt etter naturtypehåndboka (DN håndbok 13) og det er i tillegg laget en enkel beskrivelse av arealet som ikke er avgrenset som naturtype.

Beliggenhet

De tre områdene som er vurdert ligger i Østlia/Molia, rett øst for Engerdal sentrum. Områdene er på plankartet for fritidsbebyggelse i Engerdal gitt navnene HC 1024, HC 1025 og HC 1026.

Generell områdebeskrivelse

Det er laget én ny naturtypeavgrensning i det aktuelle området. Denne er detaljert beskrevet og ligger som vedlegg. Denne naturtypen ligger inne i en gammel naturtypeavgrensning som dekker en større del av området. Den delen av den gamle naturtypeavgrensningen som ligger innenfor aktuelt utbyggingsområde er kvalitetssikret og funnet fornuftig. Den nye naturtypeavgrensningen, som for øvrig er gitt høy verdi, ligger for det meste rett utenfor de planlagte hytteområdene. Lokaliteten strekker seg imidlertid trolig litt inn i både område HC 1024 og HC 1025, men hvor stor overlapping det er snakk om er det vanskelig å avgjøre ut i fra tilgjengelig plankart. For øvrig preges alle tre delområder av sterkt påvirket skogsmark med marginale biologiske verdier knyttet til gamle trær og strukturer som gadd og læger. I alle tre områdene finnes imidlertid ganske store arealer med rik vegetasjon, både i form av høgstaude/lågurtvegetasjon, men også kalkrike sig og små rikmyrfragmenter. Det er denne rikheten som gjør at en større deler av HC 1024 og også deler av HC 1025 tidligere er gitt lokal verdi, C, som naturtype. Det ble ikke påvist noen særlig sjeldne eller truede arter knyttet til dette kalkelementet, et element som forekommer relativt vanlig i regionen. Når det gjelder HC 1026 ble det ikke påvist spesielle biologiske verdier, men det er verdt å merke seg at også dette området domineres av middels rike til rike vegetasjonstyper.

Hensyn

Ved en eventuell utbygging er det svært viktig å ta hensyn til den nye naturtypeavgrensningen (se vedlagt dokument). Dersom en eventuell adkomstvei til felt HC 1025 og HC 1026 legges på oversiden av lokaliteten må det ikke gjøres inngrep som forandrer fuktighetsregimet i lokaliteten. De samme hensynene må også tas ved forekomsten av gulull nedenfor kraftgata rett vest for område HC 1024. Gulull er en regionalt svært sjelden karplanteart som er knyttet til kalkrike, grunnlendte sig. Ved en eventuell utbygging anbefales det at en så stor andel som mulig av rike sig og myrfragmenter bevares også innenfor hytteområdene. Ved å ta slike hensyn vil også verdiene som ligger til grunn for den lokalt viktige avgrensningen delvis kunne ivaretas.

Vedlegg: Naturtypebeskrivelse og kartavgrensninger.

Foto: Torbjørn Høitomt. Høgstaudeskog/rik sumpskog som er rik på gadd og læger av gran og furu

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Rik sumpskog

Utforming: Rik sumpskog

Mosaikk: Totalt 3 naturtype(r) registrert: Rik sumpskog F06 - Rik sumpskog F0601 (30%), Rikmyr A05 - Ekstremrik myr i høyereliggende områder A0506 (50%), Kilde og kildebekk A06 - Kilde over sørboreal A0603 (5%).

Feltsjekk: 23.08.2010 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus v/Torbjørn Høitomt og Siri Lie Olsen den 23/8 -2010 i forbindelse med planer om etablering av flere hyttefelt i området. Denne lokaliteten skal klippes mot tidligere avgrenset naturtypelokalitet i området med BN nr: BN00026866, Østlia. Den tidligere avgrensede lokaliteten er gitt verdi C. Lokaliteten som er beskrevet her innehar imidlertid større verdier og skilles derfor ut.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på et flatere platå i den vestvendte lia under Hundskampen rett øst for Engerdal sentrum. Avgrensingen omfatter et område på begge sider av Sagbekken og grenser i vest mot ei kraftgate. For øvrig grenser lokaliteten mot tørrere og biologisk

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensingen gjelder naturtypen rik sumpskog med utformingen rik sumpskog i mosaikk med naturtypen rikmyr med utformingen ekstremrik myr i høyereliggende områder. Lokaliteten preges også av flere kildefremspring, men disse dekker et veldig lite areal totalt sett. Sumpskogsfragmentene finnes i finmosaikk med rik høgstaudekog og store arealer kan like gjerne puttes i den ene naturtypen som den andre. Vegetasjonen her er uansett preget av kravfulle arter som turt, sumphaukesjegg, villrips, myskegras, mjødurt, kvitbladtistel, brudespore, hengeaks og fjellkvann. I bunnsjiktet dominerer arter som bekkerundmose, storkransmose, stortujamose, palmemose og skyggehusmose. Tresjiktet er grandominert, men en del bjørk forekommer. Skogen er halvgammel, men svært produktiv og delvis i sammenbrudd. Det finnes en del dødved av gran og bjørk, noen læger også i senere nedbrytningsstadier. Læger med diameter opp mot 80 cm finnes, men størrelsen er typisk ca. 50 cm. Videre finnes også en del harde, tørre høgstubber av bjørk som er et viktig substrat for truede knappenålslav.

Myrdelen av lokaliteten er delvis åpen myr og delvis tresatt med furu, gran og bjørk. Vegetasjonen i myra er dominert av krevende arter som gulstarr, dvergjamne, breiull, kastanjesiv, sumphaukesjegg, trillingsiv, bekkekarse, fjellsnelle, bjønnbrodd og brudespore. I bunnsjiktet finnes arter som teppekildemose, fjørtuffmose, blanktorvmose, gullmose, sumpfagermose, myrstjernemose og rødmaakmose. Stedvis finnes rike kildefremspring der teppekildemose og fjørtuffmose er helt dominerende.

Artsmangfold: Lokaliteten her spesielle verdier både knyttet til rikheten og ulike strukturer i skogen. I myra finner vi blant annet brudespore (NT), engmarihånd (NT) og de noe uvanlige artene lappmarihånd og kastanjesiv. I sumpskogen ble den sjeldne arten veikstarr (NT) påvist. Tysbast er også en regionalt relativt sjelden art som ble funnet innenfor avgrensingen. På ei tørr gran ute på den store myra ble gråotbeger (VU) påvist. Denne arten er knyttet til gamle, sentvoksende strukturer og prefererer relativt høy luftfuktighet. Inne i skogen ble det påvist en rekke rødlistede arter knyttet til gamle graner og dødved av gran og bjørk. Harekjuke (NT) ble funnet på to døende graner. På høgstubber av bjørk ble rustdoggnål (NT) og dvergullnål påvist flere steder. Taiganål (VU) er en sjelden art som ble påvist på en gammel, tørr struktur av gran. Av andre rødliste- og signalarter kan duftskinn (NT), vasskjuke, granstokkjuke, gammelgranskål (NT) og gubbeskjegg (NT) nevnes. Når det gjelder fugl ble det sett et storfuglkull, to lavskirker og ferske hakkemerker etter tretåspett (NT). Dette gir en total på 11 rødlistearter.

Bruk, tilstand og påvirkning: Foruten gamle hogstspor er det ingen spor etter menneskelige inngrep i lokaliteten.

Vegetasjon: Rik sumpskog (E4)

Høgstaudebjørkeskog og -granskog (C2)

Ekstremrik fastmattemyr (M3)

Rikkilde (N2)

Verdivurdering: Lokaliteten domineres av rike vegetasjonstyper, som sett i lys av regional beliggenhet må kunne tillegges noe vekt. Det er i tillegg påvist tre rødlistearter som er direkte knyttet til rikheten. I tillegg finnes et større fuktig sumpskogs-/høgstaudekogsområde som inneholder rikelig med viktige strukturer. Hele sju rødlistete lav og sopp ble funnet her. Totalt er det notert 11 rødlistearter fra lokaliteten. Dette tatt i betraktning, i tillegg til at naturtypen rik sumpskog er angitt som sterkt truet (EN), vurderes lokaliteten som svært viktig til viktig (A-verdi/B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bevares best gjennom fri utvikling.

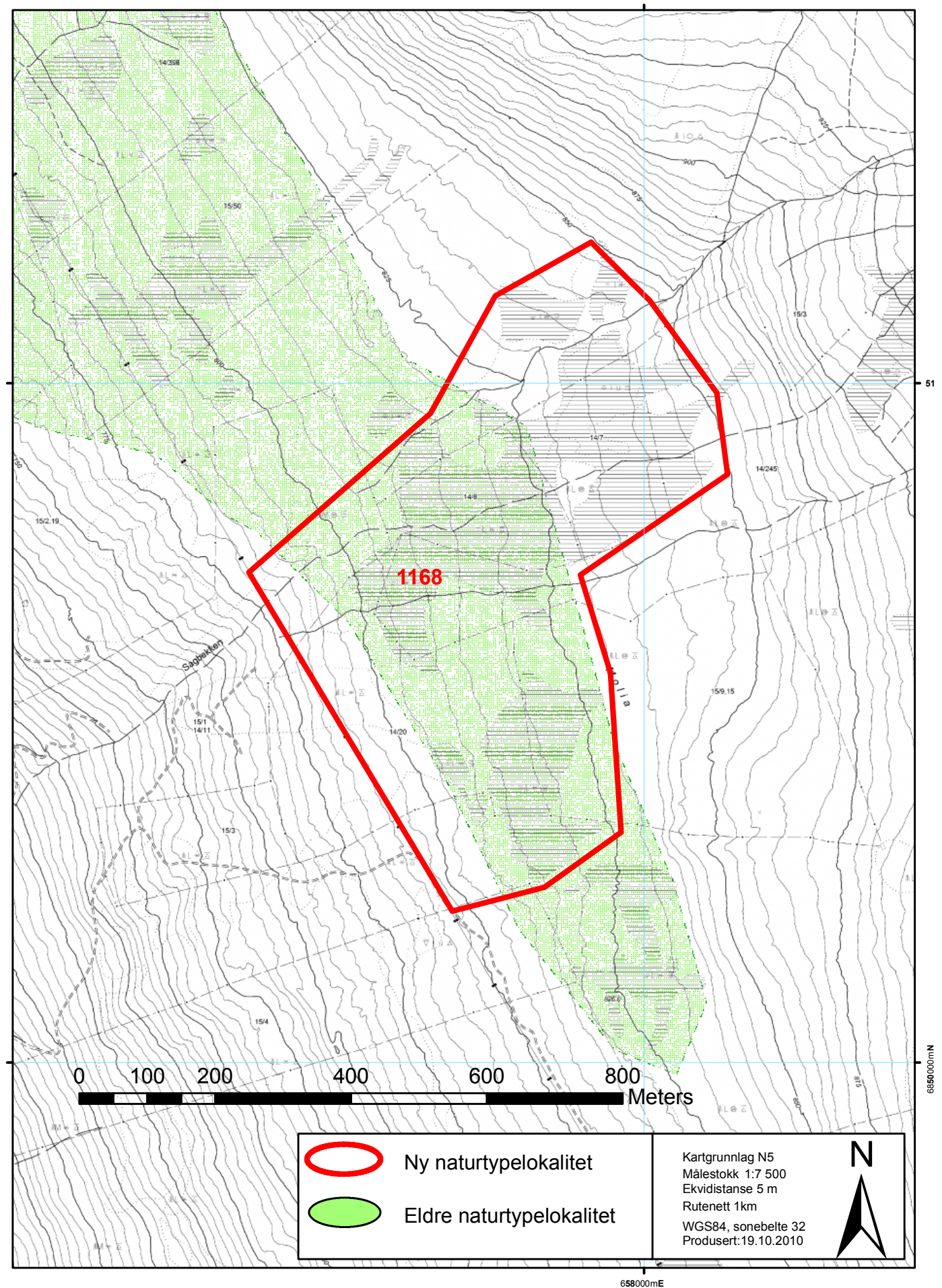
Artsliste for lokaliteten

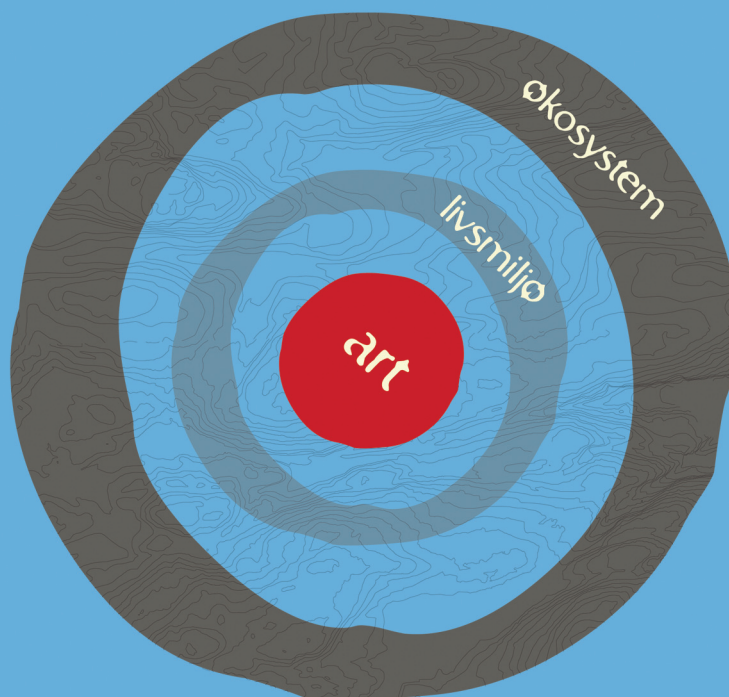
Totalt 14 art(er) påvist: tretåspett (NT), engmarihand (NT), brudespore (NT), veikstarr (NT), vasskjuke, duftskinn (NT), harekjuke (NT), granstokkjuke, gammelgranskål (NT), gubbeskjegg (NT), dverggullnål, taiganål (VU), gråsobeger (VU), rustdoggnål (NT).

Litteratur

Reiso, S. 2005. Kartlegging og verdivurdering av naturtyper og biologisk mangfold i Engerdal kommune. Siste sjanse rapport 2005-3.32 s.

Naturtypelokalitet 1168 - Østlia II - Engerdal kommune

BioFokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. BioFokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. BioFokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. BioFokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir en digital rapportserie som heter BioFokus-rapport, <http://biolitt.biofokus.no/rapporter/Litteratur.htm>